

LXVII. Nemzeti Kulturális Alap

Bús Balázs
mb. főigazgató

Budapest, 2022. szeptember „08”

Csák János
az Alap felett rendelkező miniszter

Budapest, 2022. szeptember „11”

Alap fejezet száma és megnevezése:

LXVII. Nemzeti Kulturális Alap

Alap felett rendelkező megnevezése:

Emberi Erőforrások minisztere

Alapkezelő megnevezése:

Emberi Erőforrás Támogatáskezelő

Nemzeti Kulturális Alap 2021. évi beszámolójának indokolása

I. Összefoglaló adatok:

2021-ben a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) forrásai terhére 10638 db pályázat került elbírálásra, ebből a támogatott pályázatok száma 7265 db volt. Az előző évhez képest, a beérkezett pályázatok száma 2851 darabbal csökkent, míg a támogatott pályázatok száma 889 darabbal lett kevesebb.

Az NKA forrásából megítélt támogatás összege 24 588,9 millió forint volt.

A támogatott pályázatok darabszáma 2021. évben 11,0%-kal csökkent az előző évhez képest, míg a megítélt támogatás összege 200,8%-ra emelkedett az előző évi maradvány beemelésének köszönhetően a bázis időszakhoz képest. 2020-ban az egy pályázatra jutó támogatás átlagos összege 1,5 millió forint volt, míg ez az összeg 2021. évben 3,4 millió forintra növekedett.

A pénzügyi elszámolások elfogadását és a szakmai ellenőrzéseket követően 2021-ben a lezárt pályázatok száma 6220 lett. Ez jelentős elmaradást jelent az előző év hasonló időszakához képest. A nagymértékű csökkenés oka az, hogy a veszélyhelyzeti rendelkezés alapján elszámolási határidők meghosszabbodhattak. A pályázók a támogatási cél megvalósításában jelentkező nehezítő körülményekre hivatkozva éltek a veszélyhelyzet miatt, a jogszabályban engedélyezett elszámolási határidők meghosszabbításának lehetőségével.

A 2021. év a pandémia miatt rendkívülinek tekinthető. A tervezett helyszíni vizsgálatok egy részét le kellett mondani, a függőben lévőket pedig online módon kellett befejezni. A 2021-es évben szintén végeztünk klasszikus teljesítmény-ellenőrzéseket is, azonban a kialakult helyzetre tekintettel a tervezett vizsgálatoknak csak 18,8%-át áll módunkban az ismert körülmények miatt megvalósítani. A 45 darab vizsgálat 29 pályázót érintett.

II. Az Alap 2021. évi vagyoni helyzetének alakulása:

II. 1. Eszköz oldal:

Az NKA záró pénzkészlete 16 731,9 millió forint, ami 10 628,3 millió forinttal, 63,5%-kal alacsonyabb az induló pénzkészletnél. Az NKA 2021. évben támogatásra felhasználható forrása 3797,7 millió forinttal növekedett az eredeti költségvetésben meghatározott forráshoz képest az az egyenlegtartási kötelezettség feloldása miatt, melyre a 614/2021. (XI. 8.) Korm. rend alapján került sor. A szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. törvény (Kjkt.) 42-45 § alapján átadott, szerzői jogdíjból származó bevétel (2933,4 millió forint) terhére történt pályázatok kiírása a második félévre húzódott, tekintettel a források átadásának időpontjára. A 140/2021. (III.24.) Korm. rend. lehetővé tette, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt a maradvány teljes összege felhasználható legyen a veszélyhelyzetből eredő, a kulturális ágazatot érintő hátrányos következmények enyhítése érdekében kulturális támogatási célokra. A jogszabálynak köszönhetően került sor a kiadási előirányzat 27 360,2 millió forinttal

Nemzeti Kulturális Alapról szóló törvényben (továbbiakban: NKA tv.) foglalt támogatási célokra használja fel a jogszabályban meghatározott jogosulti csoportok javára. Az üres hang- és képhordozók jogdíjából 2021. évben az NKA-nak 1652,1 millió forint bevétele származott, amely fedezetet nyújtott a Hangfoglaló Könnűzene Támogató Program, a Filmművészet Kollégiuma, a Fotóművészet Kollégiuma, a Halmos Béla Program Ideiglenes Kollégiuma, az Iparművészet Kollégiuma, az Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiuma, a Képzőművészet Kollégiuma, a Könnűzene Kollégiuma, a Szépirodalom Kollégiuma, a Színházművészet Kollégiuma, a Táncművészet Kollégiuma és a Zeneművészet Kollégiumához beérkezett pályázatok támogatására.

IV. Az Alap kiadásainak teljesítése:

1. cím Alapból nyújtott támogatások

Az előirányzat felhasználása a NKA tv. előírásával összhangban, az NKA felett rendelkező miniszter és az NKA Bizottsága által meghatározott támogatási célok alapján történik. A kiadások teljesítése főként pályázati rendszerben történik, melyekről az NKA felett rendelkező miniszter által létrehozott kollégiumok döntenek, a Bizottság által meghatározott támogatási célok figyelembe vételével. A kollégiumok a keretek ismeretében – amelyeket a jóváhagyott költségvetési törvény ismeretében határoz meg a Bizottság – fogalmazzák meg a pályázati felhívásaikat és döntenek arról, hogy az adott évben mely területre fordítanak nagyobb súlyt.

Az NKA tv. 7. §-a meghatározza, mely célokra adható támogatás és amelyeken a következő kifizetések történtek:

1. Nemzeti és egyetemes értékek létrehozásának, megőrzésének, terjesztésének támogatása

Az NKA legjelentősebb kifizetési jogcíme, minden kollégium ír ki a címhez tartozó altémákban pályázatot. Ezen a törvényi soron a legjelentősebb kiadás a lap- és könyvkiadás, kiadványok, periodikák támogatása. Jelentős kifizetések történtek a Szépirodalom Kollégiuma alkotóművészek támogatására, a Színházművészet Kollégiuma produkciók megvalósítására és forgalmazására, a Közgűjteményi tevékenységek támogatására, illetve a Miniszteri keret terhére történt támogatásokra. Összességében ezen a jogcímen 7392,1 millió forint kifizetés történt.

2. Évfordulók, hazai fesztiválok és rendezvények, valamint azokon való részvétel támogatása

Az NKA másik legjelentősebb kifizetési jogcíme; a szerzői jogdíj bevételek következtében a legjelentősebbek a Hangfoglaló Könnűzene Támogató Program Kollégiuma, a Zeneművészet Kollégiuma és a Könnűzene Kollégiuma által a könnyű- és komolyzenei hangversenyek megtartására kiírt pályázatok. Jelentős kifizetések történtek még ezen a jogcímen a Filmművészet Kollégiumánál, a Képzőművészet Kollégiumánál, a Szépirodalom Kollégiumánál, illetve a Miniszteri keret terhére történt támogatásokra. Összességében ezen a jogcímen 7139,6 millió forint kifizetés történt.

3. Nemzetközi fesztiválok, rendezvények és azokon való részvétel

Ezen a címen a legnagyobb volumenű a Népművészet Kollégiuma, a Kulturális Fesztiválok Kollégiumának és a Hangfoglaló Könnűzene Támogató Program Kollégiuma a pályázati kifizetései. Ezenfelül a közművelődési tematikájú felhasználás is jelentős. Összességében ezen a jogcímen 577,9 millió forint kifizetés történt.

4. Művészeti alkotások új irányzatai, új kulturális kezdeményezések támogatása

visszatérítések miatti negatív közhatalmi bevételek nullára módosítása év végével meg kell történnjen. A fedezetet ez a jogcím nyújtja.

2. cím Működési kiadások

A kezelő szervezet részére fizetett támogatási kiadás 1098,4 millió forint volt, az NKA bankköltségére és tranzakciós díjára 11,7 millió forint került kifizetésre.

4. cím Kulturális célú központi költségvetési szervek működési kiadásainak támogatása

Az NKA tv. 7/C. § (2) bekezdése rendelkezik az Emberi Erőforrások Minisztériuma irányítása, valamint felügyelete alá tartozó kulturális célú központi költségvetési intézmények működési kiadásainak egyszeri, adott év költségvetését kiegészítő támogatási összegről, amelyet az NKA szabályainak megfelelő módon lehet igényelni, és elbírálásáról a miniszter dönt. Az EMMI kulturális államtitkársága irányítása alá tartozó központi költségvetés szervek működési kiadásainak egyszeri kiegészítése 255,6 millió forint.

V. A teljesített költségvetési bevételek és költségvetési kiadások számszaki bemutatása:

Megnevezés	Millió forintban egy tizedessel	
	2021. évi Költségvetési kiadások	2021. évi Költségvetési bevételek
Egyéb bevételek		423,4
Az ötös lottó szerencsejáték játékadójának NKA-t megillető része		10 849,4
Szerzői jogi törvény alapján közös jogkezelőtől származó befizetések		2 933,4
Alapból nyújtott támogatások	23 468,8	
Működési kiadások	1 110,1	
Kulturális célú, központi költségvetési szervek működési kiadási támogatása	255,6	
Összesen:	24 834,5	14 206,2